

ПРОГРАМА ПО СЛАВЯНСКИ ЕЗИЦИ

(полски, чешки, сръбски-хърватски)

Изпитът по един от славянските езици (полски, чешки, сръбски-хърватски) се провежда в рамките на изучавания в средното училище лексико-граматически материал. Целта на изпита е да се проверят езиковите знания и умения на кандидат-студентите. Изпитът е писмен, с времетраене 4 часа. Той се състои от диктовка, комплексен езиков тест и преразказ.

Диктовката е с обем до 20 стандартни машинописни реда. С нея се цели да се провери правилното слухово възприемане на текст на съответния език и усвояването на правописните му правила. Текстът на диктовката се чете три пъти.

Комплексният езиков текст се състои от следните елементи:

- ✓ граматични упражнения, включващи основния граматичен материал;
- ✓ текст с обем около 15 машинописни реда, към който са зададени 5 въпроса, чиито отговор предполага правилно разбиране на текста;
- ✓ редакция на оригинален текст на български език с обем до 10 машинописни реда, в който са допуснати 10 правописни, граматични и пунктуационни грешки.

Тестът проверява степента на владение на граматичния материал, както и уменията на кандидатите да четат и разбират правилно текст на съответния език. Редактирането на текст на български език цели да се провери езиковата им култура на родния език.

Преразказът включва текст с обем до 1 стандартна машинописна страница, който проверява уменията на кандидатите да предадат цялостно и свързано съдържанието на два пъти прочетен текст,

Езиков материал

Кандидат-студентите трябва да са овладели практически следния езиков материал:

1. Съществително име. Род и число на съществителното име
2. Падеж на съществителните, прилагателните имена и местоименията
3. Глагол. Вид и време на глагола в съответния славянски език
4. Спомагателни и модални глаголи
5. Спрежение, лице и число на глагола. Инфинитив
6. Условно наклонение
7. Прилагателни и наречия. Степени за сравнение
8. Лични местоимения
9. Показателни, въпросителни и неопределителни местоимения
10. Видове изречения. Просто и сложно изречение
11. Части на изречението
12. Словоред

Методически указания

За успешното полагане на кандидат-студентския изпит се препоръчват следните форми на подготовка:

1. За диктовката е необходимо да се правят системни упражнения за правилно писмено възпроизвеждане на слухово възприета реч.

2. За езиковия тест е необходимо да се правят упражнения за правилна употреба на съответните граматични форми. Подготовката за правилно разбиране на текст на съответния славянски език е препоръчително да включва самостоятелна работа с оригинални текстове на езика. Работата върху езиковия тест предполага и овладяване на основни умения за редактиране на български текст.

3. За преразказа се препоръчват упражнения за точно възпроизвеждане на кратък текст на съответния език. Особено важно е точното отчитане на всички елементи от текста, без да се излиза извън рамките на разказаното в изходния текст.

Критерии за оценяване

1. Диктовка. За всяка правописна грешка оценката се намалява с 0,50. Повтарящите се грешки не се отчитат. При допускане на няколко правописни грешки в една и съща дума, те се броят като една грешка. За допуснатата пунктуационна грешка оценката се намалява с 0,25.

2. Комплексен езиков тест. За всяка допусната грешка оценката се намалява с 0,25.

3. Преразказ. За пропуснат елемент от сюжета или цяло погрешно конструирано изречение оценката се намалява с 1,00. За погрешно употребена дума или допуснатата граматична грешка оценката се намалява с 0,50, а за правописна или пунктуационна грешка – с 0,25.

Общата оценка на изпита се формира като средно аритметично от оценките на неговите три елемента. При слаба оценка на единия от компонентите общата оценка е слаб (2.00).

Литература

- Р. Михалик. Кратка полска граматика. София, 2002
Л. Лашкова. Кратка сърбо-хърватска граматика. София, 2001
Ст. Стойчев. Чешки език за начинаещи. София, 1998
Л. Кроужнлова. Чешки език. София, 1999
Х. Гладкова. Чешки език. София, 1994